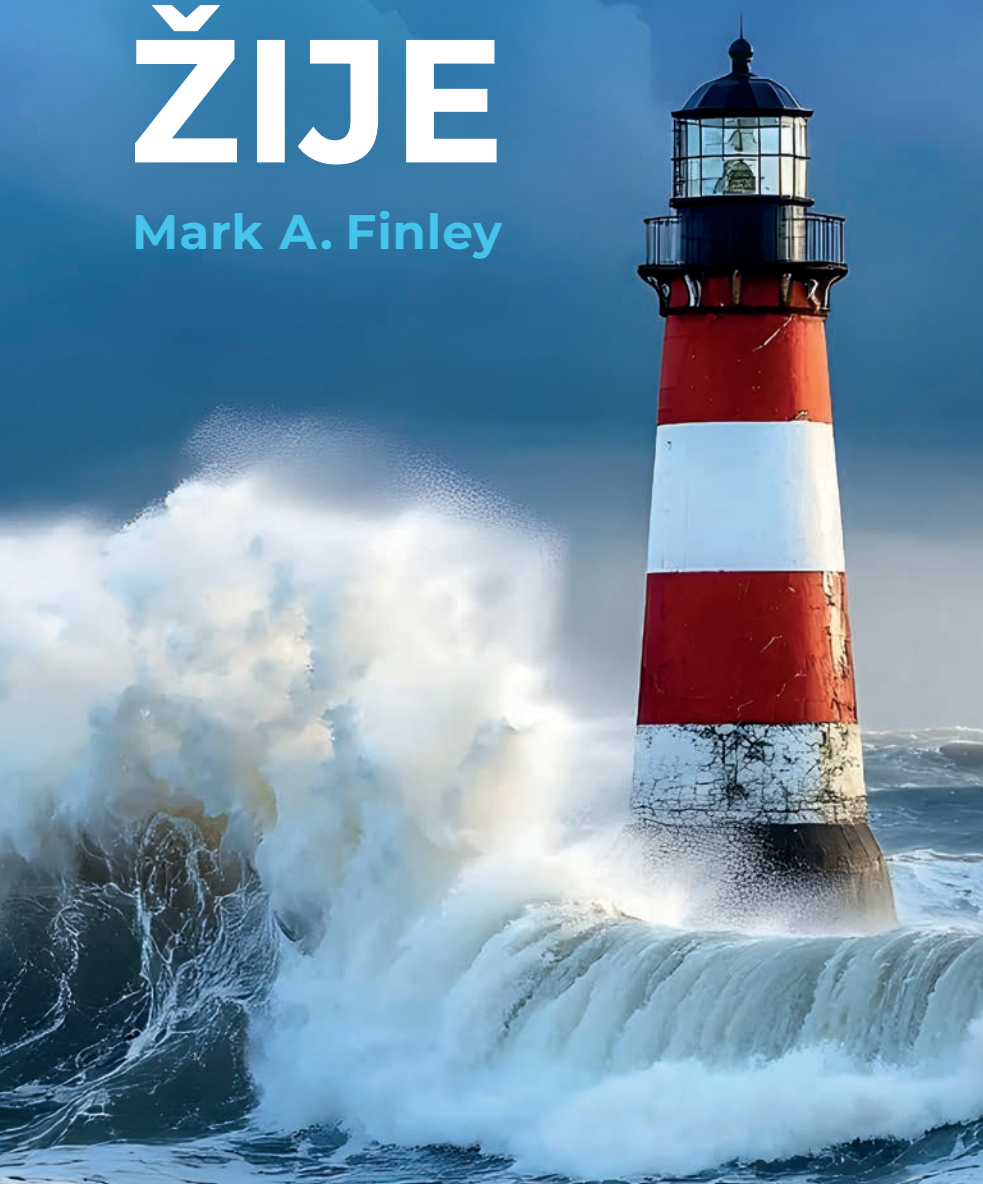

NADĚJE ŽIJE

Mark A. Finley

★ Jak překonat strach, obavy a úzkost

Kdosi kdysi řekl, že strach, obavy a úzkost jsou našimi největšími nepřáteli. Nedávno jsem četl zajímavý příběh o rolníkovi, který se jednoho dne vydal do Cařihradu. Na cestě ho zastavila stará žena a poprosila o svezení. Posadil ji vedle sebe a jak tak jeli, podíval se na ni a zeptal se: „Kdo jsi?“ Stařena odpověděla: „Jsem cholera.“ Vystrašený rolník přikázal staré ženě, aby vystoupila a šla pěšky. Ona mu však slíbila, že v Cařihradě nezabije víc než pět lidí, a přesvědčila ho, aby s ním mohla cestovat dál. Na stvrzení slibu dala rolníkovi svoji dýku a prozradila mu, že ta dýka je jedinou zbraní, která ji dokáže zabít. Pak dodala: „Sejdeme se za dva dny. Pokud poruším slib, můžeš mě probodnout.“

V Cařihradě však na cholera zemřelo 120 lidí. Rozzuřený rolník proto začal stařenu hledat. Když ji našel, vytáhl darovanou dýku a chystal se ji zabít. Křičel: „Slíbila jsi, že nezabiješ víc než pět lidí – a zemřelo jich 120!“ Žena ho přerušila a řekla: „Já jsem dohodu dodržela. Zabila jsem jen pět lidí. Ostatní zabil strach.“

Tato legenda je pravdivým podobenstvím o životě. Nemoc zabije tisíce lidí, ale tisíce dalších umírají proto, že je přemůže strach. Když se díváme do budoucnosti s obavami

a očekáváme to nejhorší, místo abychom hleděli do budoucnosti s důvěrou v to nejlepší, ochromí nás úzkost a neklid. Od chvíle, kdy se narodíme, až po den smrti vrhá často strach na náš život ponuré stíny. Strach drtí duši, rozkládá imunitní systém, oslabuje vůli a v boji proti nepříteli z nás dělá bezmocné. Dusí radost a ničí sny.

Strach je silný pocit, který je těsně spojen s úzkostí a obavami. Vzniká jako reakce na hrozbu, obtíže nebo nebezpečí, které se zjevně nedají odvrátit. Jednu z věcí, kterou odkryl covid-19, je rychlost, s jakou pandemie dokáže vyvolat strach v populaci. Lidé se začali bát, že každý, koho potkají, má koronavirus a nakazí je. Každé zakašlání vyvolalo obavu, po každém kýchnutí se jim rozbušilo srdce. Kladli si otázku: „Nemám ten virus? Pokud ano, znamená to, že zemřu?“

Nakládání se strachem

Jak se zbavit nejhorších obav? Přesněji řečeno: Kdo nás jich zbaví? Starověké Písmo obsahuje více než 3 000 zaslíbení Boží lásky a péče. Mnoho biblických příslibů je povzbuzením v době krize. Pokud se držíme Božích slibů, naplní nás nadějí, i když čelíme katastrofám. Postavíme se jim tváří v tvář s důvěrou v Krista, který stojí na naší straně. Máme záruku od toho, který řekl: „Nikdy tě neopustím a nikdy se tě nezřeknu“ (žd 13,5). Jeden z úžasných biblických příkladů překonání strachu se nachází v trochu pozapomenutém příběhu ukrytém ve Starém zákoně.

Král Sýrie obklíčil izraelské město Dótan. Vždy, když se pokusil o nějaký nečekaný vojenský tah, varoval prorok Elíša velitele izraelských vojsk. Aramejský král zuřil. Jedinou možností, jak vyhrát válku, bylo zajmout Elíšu a zabít ho. Král nechal povolat k městu Dótan všechny jednotky své ohromné armády a město hermeticky obklíčil. Když brzy ráno Elíšův služebník zpozoroval, že je celé město obklopené

nepřátelskými vojsky se stovkami koní a vozů, zděsil se. Srdce mu zaplnily ty nejhorší obavy. Zdálo se mu, že se jejich smrt už nedá odvrátit. Celý roztřesený přišel za Elišou. Byl tak vyděšený, že jen stěží mohl mluvit. Ale nakonec vyhrkl: „Za časného jitra vstal sluha muže Božího, vyšel ven, a hle, vojsko s koňmi a vozy obkličovalo město.“ Mládenec řekl Elišovi: „Běda, můj pane, co teď budeme dělat?“ (2Kr 6,15).

Elišova odpověď je ukázková. Poskytuje životní zásadu pro všechny, které zasáhl strach. Dává útěchu těm, kteří jsou pohlceni obavami a úzkostí. Eliša jednoduše řekl: „Neboj se, protože s námi je jich víc než s nimi“ (verš 16). I přes téměř beznadějnou situaci byl nad vším Bůh a měl řešení i pro zdánlivě neřešitelný problém. Našel cestu tam, kde se na první pohled žádná najít nedala. Eliša se začal modlit, aby jeho mladý služebník viděl, jak je obklopují nebeská vojska andělů, která je chrání a nakonec i vysvobodí. Bůh zázračně ranil syrskou armádu slepotou a Eliša se svým služebníkem mohli z města utéct. Bůh zná tisíce způsobů, jak nás zbavit nejhorších obav. Když se zaměříme jen na obtíže, přemůže nás strach. Jestliže však upřeme svůj zrak na Ježíše, pocit strachu se možná neztratí úplně, ale neochromí nás. Strach neovládne náš život.

Výsledkem tedy není to, že se už nikdy nebudeme bát, ale vědomí, že máme někoho, kdo je s námi, když se bojíme. A posiluje nás bez ohledu na naše emoce. Někoho, kdo je větší než naše obavy, starosti nebo úzkosti a zná proveditelné, věcné a opravdové řešení našich problémů. Jistota Boží přítomnosti je lékem proti strachu. Jsme stvořeni k tomu, abychom žili z víry, a ne z obav. Eli Stanley Jones, známý kazatel 20. století, jednou řekl: „Vnitřně jsem stvořen pro víru, ne pro strach. Strach není moje rodná zem, víra ano. Jsem utvořený tak, že obavy a úzkost jsou ve stroji života pískem, víra je naopak olejem. Žije se mi lépe z víry a důvěry než ze strachu,

pochybnosti a úzkosti. V úzkosti a obavách lapám po dechu, protože nejsou mým přirozeným ovzduším. Ve víře a důvěře však dýchám volně, protože ty jsou pro mě přirozeným ovzduším.“ Byli jsme stvořeni proto, abychom žili život v důvěře v našeho Stvořitele. Místo soustředění na obavy se raději soustřeďte na Krista, kterému na vás záleží víc, než si umíte představit.

Víra versus strach

Příklad, jak porazit strach, s poukázáním na důležitost víry je uvedený v příběhu o rozbouřeném Galilejském jezeru. Jezero je přibližně 20 km dlouhé a 13 km široké. Čas od času zde fouká prudký vítr, který rychle promění ještě před chvílí klidnou hladinu na divoké vlnobití. Když Ježíšovi učedníci pluli po jezeře pod jasnou zářící oblohou, vál mírný vítr. Najednou se na obloze objevily šedočerné mraky. Vítr postupně sílil a vytvářel vlny, které začaly narážet do jejich lodí. Matoušovo evangelium to popisuje následovně: „Loď byla daleko od země a vlny ji zmáhaly, protože vítr vál proti ní. K ránu šel k nim, kráčeje po moři“ (Mt 14,24.25). Čtvrtá noční stráž byla mezi třetí a šestou hodinou ráno. Učedníci odpluli v podvečer. Jezero by přeplouvali asi dvě nebo tři hodiny, ale s větrem a vlnami bojovali dlouhých osm hodin. Vítr zjevně foukal proti nim a učedníci se s lodí nedokázali pohnout z místa. Unavení, utahaní a vyčerpaní si začali myslet, že už to déle nevydrží. Síly je opustily. V životě někdy nastanou chvíle, ve kterých s něčím úporně zápasíme. Kolem zuří bouře a boj nás vyčerpává natolik, že začneme pochybovat o tom, zda má ještě smysl pokračovat dál. Je tu však dobrá zpráva.

Kde byl Ježíš během této události? Co dělal v době jejich úzkostného zápasu? Modlil se za ně. Prosil Otce, aby jim dal více víry, a tím i sílu k překonání bouřky. Prostě odvahu pokračovat v plavbě dál. Ježíš totiž věděl něco, co učedníci nevěděli:

blížil se čas jeho ukřižování a bouře, kterou učedníci momentálně procházeli, jim posílí víru před událostmi velikonočního týdne. V bouřích života, kterým každodenně čelíme, nás Ježíš připravuje na závažnější krize v budoucnosti.

Učedníci viděli bouři, Ježíš viděl učedníky. Oči učedníků se upřely na vlny, ale Ježíšovy oči hleděly na muže ve člunu. Učedníkům připadalo, že se vše vymklo kontrole, ale zapomněli, že Ježíš má pod kontrolou všechno. Uprostřed bouří života se Kristovy oči také upírají na nás. I když burácí hrom a blíží se vysoké vlny, Ježíš má moc nás zachránit. V temnotě je světlem života.

Ve verších 25 a 26 Písmo říká: „Když ho učedníci uviděli kráčet po moři, vyděsili se, že je to přízrak, a křičeli strachem.“ Řecké slovo ve verši 26 je významově nesmírně silné. Znamená „vystrašení, zděšení“. A v tom je problém. Učedníci se báli toho, co neznali. Viděli něco, co považovali za přízrak. Víra v demony byla v Palestině prvního století běžná. Představy o duších, démonech a různých přízracích byly velmi rozšířené. Učedníci s Ježíšem strávili několik let, ale během bouřky jim strach omezil schopnost myslet racionálně. To, co neznáme, často vyvolává strach. Problém je v tom, že se někdy nejhorší obavy stanou skutečností. Často slyšíme: „Nic si z toho nedělej. Všechno bude v pořádku.“ Ale my víme, že ne vždy se situace vyvine tak, jak bychom si přáli, a začneme se ptát: Co když mám rakovinu? Jak si poradím s tím, když mi lékař řekne, že musím okamžitě začít s léčbou? Manžel nepřišel v pět hodin na večeři, teď už je sedm a on stále ani nezavolal. Co když měl nehodu? Podnik, ve kterém pracuji, začal houfně propouštět. Co když mě vyhodí a nebudu mít peníze na složenky? Můj dospívající syn je na táborovém výletě. Už tři dny nezavolal. Co když se ztratil v horách?

Otázky „co když“ musí ustoupit Kristovu hlasu, který uprostřed rozbouřeného moře, silného větru a úplné tmy volá:

„Vzchopte se, já jsem to, nebojte se!“ (verš 27). Všimli jste si, jak často Ježíš v evangeliích říká „vzchopte se“ nebo „nebojte se“?

Ježíš je řešením našich velkých obav, které nám odebírají sílu, radost a zdraví. Když změníme středobod zájmu, strach nahradí víra. Strach je emoce a my své pocity neumíme vždy ovládat. Emoce přicházejí a odcházejí. Často s námi značně zamávají. Víra je postoj. Víra je důvěra v Boha jako v nejlepšího přítele, ale i přesvědčení, že nás miluje a nikdy nám neublíží.

Rád bych vám vyprávěl o příkladu důvěry, který jsem sám zažil. Kvůli určitým zdravotním potížím mi lékaři jako jednu z možností léčby doporučili hyperbarický kyslík. To vyžadovalo, abych každý den chodil zhruba na dvě hodiny denně do hyperbarické kyslíkové komory, celkem asi na 35 až 40 procedur. Když mi ředitel kliniky vysvětloval způsob léčby, podotkl, že mnozí lidé, kteří vstupují do kyslíkové komory, nemají problém s klaustrofobií, ale s důvěrou. Když vás umístí do komory, nemůžete sami odejít. Musíte věřit, že vám laborant nebo jiný zdravotnický pracovník na konci procedury otevře. Pokud důvěřujete lidem, kteří přístroj obsluhují, nic se vám nestane. Když jsem vstoupil do kyslíkové komory, zdravotnickému personálu jsem věřil. Nebál jsem se, protože jsem věřil člověku, který zařízení ovládal. Věřil jsem, že ví, co dělá. Když zažíváme nepříjemné zkušenosti, naše obavy narůstají a naši radost omezují úzkost, můžeme se absolutně spolehnout na Krista. Všemu vládne a ví, co dělá.

Řešením životních obav je víra – víra, že je Ježíš přítomen v bouřích života a přenesení nás přes každý problém na druhý břeh. Strach je pocit. Víra je postoj a je jen na nás, co si zvolíme.

Petr nedovolil, aby jeho strach přemohl víru a odpoutal pozornost od Mistra. Uprostřed bouře a prudkých vln zvolal na Ježíše: „Pane, jsi-li to ty, poruč mi, ať přijdu k tobě po vodách!“ (verš 28). Víra nás dostává ven z lodi. Vede k tomu,

abychom s Ježíšem kráčeli po rozbouřených vodách. Povzbuzuje nás, abychom čelili větru a dešti s očima upřenými na Pána větru, nebes i země. Víra vítězí nad strachem. Důvěra vítězí nad zkouškami. Víra překonává překážky, které nám leží v cestě, a umožňuje nám kráčet s Ježíšem po rozbouřených vodách.

Kristus na Petrovu žádost odpověděl jediným slovem: „Pojď!“ (verš 29). Ježíš nikdy neříká: „Nechod“, „Porad si s tím sám“, „Je to tvůj, a ne můj problém“, „Neobtěžuj mě s tím, já musím řešit na světě mnohem větší problémy“.

Ježíš říká: „Pojď a vystup z lodi. Vystup s vírou a jdi po vodě. Přijď, moje ramena jsou dostatečně silná. Neutopíš se.“ Petr odpověděl na Mistrovo pozvání a rozhodl se opustit loď. Odvážil se vstoupit do neznáma s Kristem. Vlastně se vrhl do osidel smrti. Navzdory ohromnému větru Petr nedovolil, aby ho ochromil strach. Jaké jsou vaše největší obavy? Čeho se bojíte nejvíc? Kristus je mnohem větší než náš strach, pochybnosti a otázky. Zve nás, abychom v bouřlivých vodách života přišli k němu.

Když Petr upíral zrak na Ježíše, dařilo se mu chodit po vodě. Stalo se však to, co se často v bouřích života stává i nám. Petr se přestal soustředit na Ježíše. Verš 30 dodává: „Ale když viděl, jaký je vítr, přepadl ho strach.“ Když se díval na Ježíše a důvěřoval jeho slovu, kráčel po vodě. Když se však začal soustředit na vlny a nebezpečí, ve kterém se ocitl, začal se topit. Buď se díváme na potíže očima rozumu a slabosti z pozemské perspektivy, nebo očima víry na Boží zaslíbení.

Jestliže nás ovládá strach, padáme. Pokles nálady pramení z poklesu víry. Bojíme se, když zapomeneme. Když Petr začal padat do rozbouřené vody, zachránila ho jediná věc. Ne jeho zkušenosti rybáře, znalost Galilejského jezera, schopnost řešit problémy ani fyzické předpoklady připlavat zpět k lodi. Když se Petr začal bát, zvolal: „Pane, zachraň mne!“ (verš 30).